

Handläggare
Ingrid Storm, 08-50829786

Till
Kommunstyrelsen

System för intern klimatväxling för tjänsteresor med flyg

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2024/310

Sammanfattning

Koncernledningen ser positivt på att staden inrättar ett system för klimatväxling för tjänsteresor med flyg som stärker förmågan att bidra till stadens målsättningar att vara en klimatsmart stad. Några av bolagen är positiva till att inrätta ett system för klimatväxling och har olika förslag på hur detta skulle kunna göras. Flera bolag påtalar dock att det kommer innebära en administration och sannolikt inte bli en ändamålsenlig lösning att införa ett system för detta för respektive bolag med tanke på att de flesta bolag gör relativt få tjänsteresor med flyg.

Bolagen gör få tjänsteresor med flyg. Av stadens sammantagna kostnader för flygresor på 3,3 mnkr 2022 stod bolagen för endast 0,3 mnkr. Detta kan jämföras med bolagskoncernens omsättning 2022 på cirka 19 miljarder kronor, investeringar om cirka 11 miljarder kronor samt ett fastighetsinnehav med ett marknadsvärde om drygt 230 miljarder kronor. Det bör finnas andra områden än tjänsteresor där bolagen kan uppmanas skapa metoder för att kostnadseffektivt reducera klimatutsläppen i större skala.

Koncernledningen anser inte att införandet av ett system för intern klimatväxling på respektive bolag vore en effektiv lösning men i det fall uppmaning ges åt bolagen att klimatkompensera flygresor, så kan bolagen låta utföra lämpliga klimatfrämjande åtgärder enligt remissförslaget.

Ärendet

Kommunfullmäktige föreslås besluta om ett internt system för klimatväxling för tjänsteresor med flyg där dessa beläggs med ett internt kostnadspåslag om femtio procent. Stadsledningskontoret anger i sitt tjänsteutlåtande att klimatväxlingssystemet av moms- och inkomstskatteskäl endast ska omfatta stadens nämnder och att bolagen ges i uppdrag att upprätta egna, separata, system enligt samma principer som ska gälla för nämnderna.

Kommunstyrelsen har remitterat *Rese- och mötespolicy* till bl. a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen AB Svenska Bostäder, AB

Familjebostäder, AB Stockholms hem, Bostadsförmedlingen i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), Stockholm Globe Arena Fastigheter AB (SGA Fastigheter), S:t Erik Markutveckling AB, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, AB Stokab, Kulturhuset Stadsteatern AB, Stockholm Business Region AB, S:t Erik Försäkrings AB och Mässfastigheter i Stockholm AB. Bostadsförmedlingen i Stockholm AB, Kulturhuset Stadsteatern AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, S:t Erik Markutveckling AB, S:t Erik Försäkrings AB och Mässfastigheter i Stockholm AB har valt att inte svara på remissen. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

Underremiss

Stockholm Parkerings remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 1):

Stockholm Parkering gör sällan tjänsteresor med flyg, så några större medel för åtgärder skulle inte behövas på bolaget. Men i de fall uppmaning ges åt bolagen att klimatkompensera eventuella flygresor, så kan bolaget givetvis låta utföra lämpliga klimatfrämjande åtgärder enligt remissförslaget. I övrigt har bolaget inga synpunkter.

SGA Fastigheters remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 2):

Med anledning av att mycket få resor görs med flyg av SGA Fastigheter så är det inte motiverat att sätta upp ett system för detta, men naturligtvis vill bolaget arbeta för klimatfrämjande åtgärder motsvarande 50 % påslag på de flygresor som görs.

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 3):

Svenska Bostäder anser att det är positivt att staden inför ett internt system för klimatväxling relaterat till utsläpp orsakade av flygresor. För Svenska Bostäder står dock utsläpp från flyg för betydligt mindre än en procent av bolagets totala utsläpp.

Svenska Bostäder tycker därför att Stadshuset AB istället bör ges i uppdrag att säkerställa att samtliga bolag implementerar processer för att mäta, budgetera och följa upp utsläpp inom bolagen. Dessa processer bör användas för att skapa metoder för att kostnadseffektivt reducera klimatutsläppen i större skala i bolagen, t.ex. genom skapande av en klimatfond under förutsättning att regelverken tillåter det. För Svenska Bostäders del skulle detta exempelvis kunna innebära att ett ombyggnadsprojekt som gör ett kostnadsbesparande val i ett projekt som innebär något ökade utsläpp avsätter sparade medel till en klimatfond. Dessa medel används sedan till att skapa en betydligt större utsläppsminskning i exempelvis ett nybyggnadsprojekt där stora mängder klimatförbättrad betong kan köpas in även om den ursprungliga budgeten för projektet inte kunde bära detta. Genom att hålla kostnaden per sparat ton koldioxid så låg som möjligt kan största möjliga utsläppsminskning åstadkommas för tillgängliga medel.

Stockholms hems remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 4):

AB Stockholms hem ställer sig positiv till att staden arbetar med att minska antalet flygresor. I övrigt har bolaget inget att tillföra.

Micasa Fastigheters remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 5):

Micasa Fastigheter genomför relativt begränsat med flygresor i tjänsten. Avsättningar motsvarande ett påslag om 50 procent på resans kostnad kan göras och dessa medel investeras i fastigheternas grönstruktur.

SISABs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 6):

SISAB välkomnar stadens förslag till uppdrag att upprätta egna system för intern klimatväxling. Bolaget ser framför sig att detta kommer ske med en tydlig koppling till nämndernas modell för att säkerställa kloka klimatväxlingsalternativ. I arbetet med införande och/eller implementering kommer det även innebära att se över hur den ekonomiska processen kommer att se ut framgent för att säkerställa tydlig förvaltning samt förenlighet med aktiebolagslagen. I sammanhanget ska konstateras att SISAB endast har ett fåtal flygresor per år och att finansieringen av extra fonderade medel kommer ske inom given budget vilken finansieras av hyresintäkter i enlighet med Samverkansavtalet. SISAB vill därutöver poängtera vikten av en rationalitet i utveckling av rutiner och processer för att minimera administrativa kostnader.

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 7):

Familjebostäder ser positivt på införandet av klimatväxling för att klimatkompensera flygresor. Bolaget anser dock att den föreslagna principen för klimatväxling inte är helt ändamålsenlig. Detta då förslagen till påslag och åtgärder först efter mycket lång tid har kompenserat för resan och endast marginellt bidrar till att kompensera utsläppen vid flygresor. Bolaget anser att resan bör kompenseras samma år som den genomförs och att principerna skärps för att minska utsläppen.

Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 8):

Stokab ifrågasätter den konkreta utformningen av systemet för intern klimatväxling i det föreliggande förslaget. Stokab instämmer i stadsledningskontorets juridiska bedömning men bolaget befarar att det blir såväl en suboptimering som en påtaglig administrativ börda för stadens bolag att upprätta egna system för klimatväxling, istället för att delta i ett stadsgemensamt system. Bolaget betvivlar därför att det i realiteten kommer att vara möjligt för bolagen att säkerställa självfinansiering av sina respektive system.

Av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande framgår även att bolagens andel av stadens sammanlagda tjänsteresor med flyg är synnerligen låg. Av stadens sammantagna kostnader på 3,3 mnkr 2022 stod bolagen för endast 0,3 mnkr, det vill säga en knapp tiondel. Stokab anser mot den bakgrunden att det kan ifrågasättas om egna separata klimatväxlingssystem inom varje bolag i koncernen är en proportionerlig åtgärd i relation till flygresornas omfattning. Av samma redovisning framgår också att stadens tjänsteresor med flyg har minskat väsentligt till antalet mellan 2019 och 2022 och att kostnaderna har reducerats med närmare två tredjedelar mellan 2017 och 2022. Eftersom bolagens andel tjänsteresor med flyg redan är så pass låg och eftersom det är högst tveksamt om bolagen kommer att kunna säkerställa kostnadseffektivitet i egna separata klimatväxlingssystem anser Stokab att bolagen inom Stockholms Stadshus AB bör undantas från förslaget.

För Stokabs eget vidkommande kan konstateras att tjänsteresor med flyg är förhållandevis sällsynta. De tjänsteresor som sker med flyg som färdsätt är resor för deltagande i internationella konferenser och branschmässor i Europa, på destinationer på sådant avstånd att andra färdsätt än flyg inte är försvarbara. Stokab är verksamt på en

konkurrensutsatt och mycket dynamisk marknad, vilket gör att omvärldsbevakning, kunskapsinhämtning, erfarenhetsutbyte och relationsbyggande på internationella branschevenemang är väsentligt för att säkerställa bolagets framtida konkurrenskraft och lönsamhet. Vidare är Stokab verksamt på en marknad som regleras på EU-nivå. Den svenska stadsnätmodellen, som Stokab är ett framgångsrikt exempel på, är förhållandevis okänd i övriga Europa. För att säkerställa att inte regulatoriska initiativ inom EU försvårar eller omöjliggör Stokabs affärsmodell är det därför affärskritiskt för bolaget med närvaro vid EU-institutionerna i Bryssel.

Stockholm Business Regions remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 9):

Bolaget ser positivt på ett system för klimatväxling för tjänsteresor med flyg som stärker förmågan att bidra till stadens målsättningar att vara en klimatsmart stad.

Fossilbränslefria transporter kräver andra drivmedel och bolaget ser att det är viktigt att redan nu uppmuntra både innovation inom området samt lokal och regional produktion av fossilbränslefritt drivmedel. Att prioritera att köpa fossilfritt flygbränsle bidrar till att skapa en efterfrågan som gynnar utvecklingen på den marknaden samtidigt som det minskar utsläppen redan idag. Bolaget föreslår därför att stadens riktlinjer för systemet för klimatväxling öppnar för att klimatväxla på flera sätt, däribland att köpa fossilbränslefritt flygbränsle för den pott som påslaget om 50 % på kostnaden för tjänsteresor med flyg genererar.

Stockholms Hamns remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 10):

Bolaget arbetar för att hållbara transporter för både gods och personresor till sjöss ska utvecklas och gynnas. Lokala resor sker kollektivt alternativt med bolagets miljöbilsflotta och regionala och nationella resor sker med tåg eller båt. Internationella resor sker ovillkorligen med färja där detta är möjligt. Dock har bolaget genom sitt verksamhetsuppdrag till syfte att verka internationellt med organisationer, kunder och i samverkansformat där resor - om än restriktivt - måste genomföras med flyg för att upprätthålla kundkontakter eller på annat sätt representera bolaget. Bolaget ser därmed att ett liknande klimatväxlingssystem för bolaget, likt det i denna remiss föreslagna systemet för stadens nämnder, skulle innebära ökade kostnader för aktiviteter som ligger i bolagets uppdrag.

Kulturhuset Stadsteaterns remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 11):

Kulturhuset Stadsteatern har inga invändningar till förslaget att bolaget framarbetar eget internt system för intern klimatväxling för tjänsteresor med flyg. Kulturhuset Stadsteatern bidrar främst till tjänsteresor via flyg inom Europa, enstaka flygresor i Norden och än mer sällan långresor. Resorna anses nödvändiga och är kopplade till det konstnärliga arbetet. KHST avser framöver att särredovisa kostnaden för flygresor.

Stockholm Vatten och Avfalls remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 12):

Bolaget anser att det är positivt att det införs system för intern klimatväxling för Stockholms stad och att medel fördelas till klimatfrämjande åtgärder. Stockholms stads resepolicy förespråkar att resor med tåg ska prioriteras före flyg vilket Stockholm Vatten och Avfall följer och endast i undantagsfall används flyg. Bolaget noterar att stadens bolag, genom Stockholms Stadshus AB, uppmanas att upprätta egna system för klimatväxling och inväntar direktiv för hantering från Stockholms Stadshus AB.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen ser positivt på att staden inrättar ett system för klimatväxling för tjänsteresor med flyg som stärker förmågan att bidra till stadens målsättningar att vara en klimatsmart stad. Koncernledningen konstaterar dock att relativt få tjänsteresor görs med flyg inom bolagskoncernen och att det kommer innebära administration och kostnader att upprätta ett system för klimatväxling för respektive bolag.

Av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande framgår att av stadens sammantagna kostnader för flygresor på 3,3 mnkr 2022 stod bolagen för endast 0,3 mnkr, att jämföra med bolagskoncernens omsättning 2022 på cirka 19 miljarder kronor, investeringar om cirka 11 miljarder kronor samt ett fastighetsinnehav med ett marknadsvärde om drygt 230 miljarder kronor. Det bör finnas andra områden än tjänsteresor där bolagen kan uppmanas skapa metoder för att kostnadseffektivt reducera klimatutsläppen i större skala.

Koncernledningen anser inte att införandet av ett system för intern klimatväxling på respektive bolag utifrån ovan anförda argument vore en ändamålsenlig lösning men i det fall uppmaning ges åt bolagen att klimatkompensera flygresor, så kan bolagen låta utföra lämpliga klimatfrämjande åtgärder enligt remissförslaget. Koncernledningen vill dock lyfta vikten av rationalitet i utvecklingen av system och rutiner för att minimera administrativa kostnader.

Om uppmaning ges åt bolagen att klimatkompensera flygresor föreslår koncernledningen en justering i föreslagen beslutsmening 3 eftersom det inom staden finns bolag som inte ingår i bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB och dessa bolag får ingen uppmaning från koncernstyrelsen. Beslutspunkt 3 bör ändras till:
”Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del samt att även ge alla bolagsstyrelser inom koncernen i uppdrag att upprätta egna system för intern klimatväxling enligt motsvarande principer som gäller stadens nämnder enligt punkt 1-2 ovan.”

Anette Scheibe Lorentzi
Vice VD

Bilagor

1. Stockholms Parkerings remissvar
2. Stockholm Globe Arena Fastigheters remissvar
3. Svenska Bostäders remissvar
4. StockholmsHems remissvar
5. Micasa Fastigheters remissvar
6. SISABs remissvar
7. Familjebostäders remissvar
8. Stokabs remissvar
9. Stockholm Business Regions remissvar
10. Stockholms Hamns remissvar
11. Kulturhuset Stadsteaterns remissvar
12. Stockholm Vatten och Avfalls remissvar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anette Scheibe Lorentzi, Vice VD	2024-08-28